

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่

ธวัชชัย เทียนประทีป^{1*}

The development of bamboo handicraft

Tawatchai Teanprative^{1*}

^{1*}วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

^{1*} Poh-chang Campus Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Corresponding author E-mail Address: Tawatchai.tea @ rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่เกิดจากการต่อยอดภูมิปัญญาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน การผสมผสานวัสดุหนึ่งให้มีเอกลักษณ์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้มีรูปแบบเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภค การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนด้านการออกแบบและด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยมีดังนี้ คัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่แบบมีส่วนร่วม คือกลุ่มสานศิลป์ บางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง ศึกษาวิเคราะห์ ข้อดี ข้อบกพร่องเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการสังเกต สัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้านการจักสาน ด้านการออกแบบ และด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ช่วยในการแนะนำ เพื่อนำไปสู่การออกแบบร่าง การเขียนแบบ และการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าจำนวน 5 แบบ ที่มีลักษณะแตกต่างกัน ให้มีความแปลกใหม่และนำเสนอขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยละเอียดด้วยรูปภาพ คำอธิบายได้ภาพและนำต้นแบบมาเป็นสื่อการถ่ายทอดความรู้ ทักษะด้านการออกแบบ ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ให้กลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วจะใช้เครื่องมือแบบสอบถาม สอบถามความคิดเห็นของผู้ผลิต และผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม และด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเปรียบเทียบความแตกต่างใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า ออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ สำหรับสุภาพสตรีจำนวน 4 แบบ สุภาพบุรุษจำนวน 1 แบบ ผู้ผลิตและผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็น ความพึงพอใจในแต่ละด้านพบว่าไม่แตกต่าง เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความแตกต่างคือผลิตภัณฑ์ที่มีการจัดวางลวดลายสาน การตกแต่งด้วยสี พื้นผิววัสดุ มีความสวยงามและความเหมาะสม กลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่าที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้รับความรู้ ทักษะด้านการออกแบบ ด้านการผลิต สามารถนำแนวทางเพื่อไปพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ได้

คำสำคัญ : การพัฒนา เครื่องจักสาน ไม้ไผ่ เอกลักษณ์

ABSTRACT

Bamboo work product development the researcher conducted in order to complete with the objective of the research to develop the identity and value added to bamboo handicraft which is to expand community associated knowledge, focuses on market's need of products form and transferring knowledge to community on design and production. The instrument of this research were, selected the bamboo producer group which was Sansin Bangchaocha Group Angthong Product by observing and interviewing to get background information for the development by three experts on bamboo work, design and production. The step of doing this is drafting pattern drawing and producing of five different bamboos with leather bags which consist of four female bags and one male bag. The presentation shows

pictures with descriptions. Prototype products were used to Transfer knowledge in design and production to Sansin Bangchaocha Group. The questionnaires for producers, consumers and interested people were used to analyze by percentage, mean, standard deviation and t-test. The research finding suggest that the producers, the consumers or interested people consider the usefulness, the beauty and the satisfaction at high level. There is no statistical significant different in all aspects but there are differences in layout of the design color decorating and material to create beauty and suitability. Sansin Bangchaocha Group acquires knowledge and technology in design and production to develop and create bamboo works.

Keywords: Development Handicraft Bamboo Identity

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชน เพราะชุมชนเป็นแหล่งข้อมูล ด้านความรู้ ภูมิปัญญา รูปแบบการดำเนินการควรเน้นการพัฒนาคนด้วยการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ส่งเสริมให้ชุมชนได้เรียนรู้ร่วมกัน จากการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถดูแลตนเองได้ เสริมสร้างความรู้ ทักษะใหม่ๆ ต้องมีการพัฒนาแบบบูรณาการ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างมีความสัมพันธ์กัน (ประเวศ วะสี. 2542 : 25) สังคมไทยเกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรม คนในชุมชนสามารถผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ จากวัสดุธรรมชาติเพื่อตอบสนองวิถีชีวิต การดำรงชีพ จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะชุมชนโดยเฉพาะงานจักสาน โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาจักสานทำเป็น เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ทำเป็นเครื่องจับสัตว์น้ำ จากการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากพ่อสู่รุ่นลูกสืบทอดเอกลักษณ์ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน ปัจจุบันเป็นงานหัตถกรรมที่งดงาม สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้เป็นอย่างดี (วิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ. 2539: 38) การสร้างเครื่องมือใช้สอยเพื่อประกอบการดำรงชีวิตกำเนิดขึ้นมีวิวัฒนาการควบคู่กันของผู้คนในชุมชน มนุษย์ได้สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางกาย เพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นอันดับแรกแล้วค่อยๆ พัฒนาปรับปรุงให้มีความสวยงามเพื่อตอบสนองทางอารมณ์ และตอบสนองความต้องการของสังคมลำดับต่อไป (อภัย นาคคง. 2523 : 1)

สินค้าหัตถกรรมมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตคนไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม การผลิตใช้วัตถุดิบ และทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่นผสมผสานกับฝีมือที่แสดงถึงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ใช้อุปกรณ์การผลิตแบบพื้นบ้าน สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ในภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติผสมผสานกับวัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อที่สืบทอดกันมาประดิษฐ์ผลงานเพื่อการใช้สอยเป็นหลัก (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2544: 2) ภาคกลางของประเทศไทยนับเป็นแหล่งที่มีการผลิตงานหัตถกรรมเครื่องจักสาน เป็นที่รู้จักและยอมรับ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติ จังหวัดอ่างทองถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชื่อเสียงด้านงานหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่ ถือเป็นตัวแทนภูมิปัญญาที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยควบคู่กับความสวยงาม ความประณีตซึ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ สะท้อนรากฐานแห่งภูมิปัญญาการพึ่งพาธรรมชาติด้วยการจักสานตามการใช้งาน จินตนาการ การจักสานเพื่อไว้ใช้ในครัวเรือน ผลิตเพื่อเป็นสินค้าจำหน่ายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน

ผู้วิจัยได้สำรวจลงพื้นที่ ที่จังหวัดอ่างทอง พบว่า เครื่องจักสานมีการผลิตที่เกิดจากภูมิปัญญา ทักษะความชำนาญการสืบทอดจากบรรพบุรุษ แต่ขาดการบูรณาการตามแนวทางของการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ยังเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูลการหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อทดลองสร้างต้นแบบใหม่ กระบวนการผลิตและด้านการตลาด ยังไม่พบว่ามีหน่วยงานหรือองค์กรใดใช้กระบวนการวิจัยมาพัฒนาอย่างเป็นระบบ การพัฒนาควรคำนึงถึงภูมิปัญญา ความต้องการของชุมชน ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อน โดยเฉพาะงานหัตถกรรมเครื่องจักสานไม้ไผ่ในจังหวัดอ่างทองถ้าได้รับการส่งเสริมพัฒนามาตามระบบ เข้าใจกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ การผสมผสานวัสดุ การผลิต การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ผู้วิจัยเชื่อว่าสามารถสร้างผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานให้มีคุณภาพ มีความแปลกใหม่ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดจนการนำเทคโนโลยี องค์ความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาต่อยอดการผลิตสินค้า เครื่องจักสานไม้ไผ่ให้กับคนในชุมชนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่เกิดจากการต่อยอดภูมิปัญญาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ การผสมผสานวัสดุให้มีความแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้ตรงกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภค
2. เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่โดยการผสมผสานวัสดุเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
3. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี ความรู้ ทักษะด้านการออกแบบ การผลิต และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ให้กับกลุ่มชุมชน
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานที่ได้รับการพัฒนาในด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม และด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ และเปรียบเทียบความคิดเห็น ความพึงพอใจในแต่ละด้าน

ขอบเขตการวิจัย

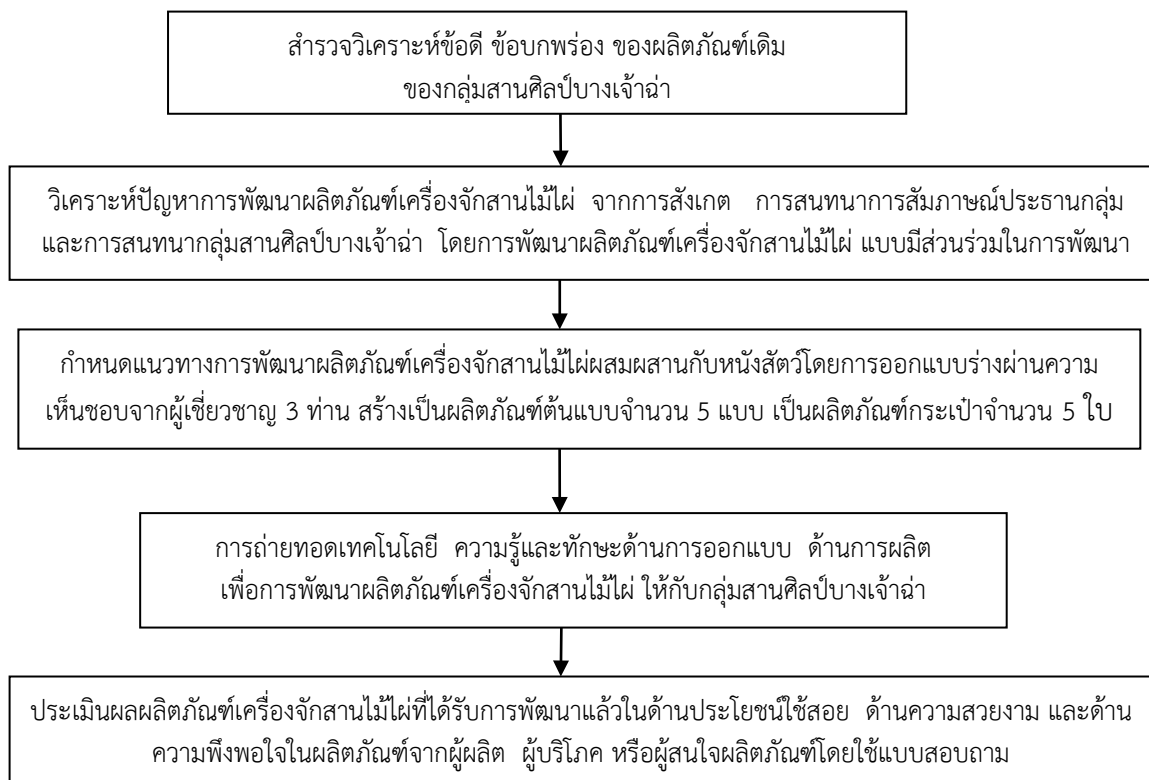
1. ขอบเขตด้านพื้นที่ผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลจากเอกสาร และลงพื้นที่สำรวจสอบถามชุมชนที่ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ในจังหวัดอ่างทองโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือ กลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภोधักทอง จังหวัดอ่างทอง มีความเหมาะสมที่สุด เพราะเป็นกลุ่มที่ผลิตเครื่องจักสานมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่บรรพบุรุษ มีจำนวนสมาชิกคนรุ่นใหม่มากที่สุด ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานมีความหลากหลาย และสมาชิกในกลุ่มมีความพร้อมที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน
2. ขอบเขตช่วงเวลา การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีความเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบทอดมาจากบรรพบุรุษอย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ต้องอาศัยความละเอียดอ่อนต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนในชุมชนตามวิธีการต่าง ๆ เป็นเวลาทั้งสิ้น 1 ปี
3. ขอบเขตด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ผู้วิจัยนำองค์ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิตจากตำรา เอกสาร และผู้เชี่ยวชาญ มาเป็นแนวทางในการออกแบบและการผลิตโดยใช้วัสดุหนึ่งสัต์วามผสมผสานกับเครื่องจักสานไม้ไผ่มาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าด้านแบบให้กับชุมชน จำนวน 5 แบบ เป็นกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีวัยทำงานจำนวน 4 แบบ สุภาพบุรุษวัยทำงานจำนวน 1 แบบ ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชนและประเมินผลจากผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วจากผู้ผลิต ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์เดิม การสนทนากลุ่มย่อย และการสังเกต โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภोधักทอง จังหวัดอ่างทอง
2. แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อย กลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า แบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อดีข้อบกพร่องของผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน เพื่อนำข้อมูลมาสู่การร่างแบบ การออกแบบ และการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
3. การประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ เพื่อนำไปสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจักสานไม้ไผ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องหนึ่งกระเป๋าด้าน โดยการสัมภาษณ์ การสนทนา การสอบถาม ข้อคิดเห็น ความเหมาะสมที่จะนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนึ่งสัต์วาม เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าด้านแบบ
4. แบบสอบถามสอบถามผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้วจากกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า สอบถามผู้ผลิต ผู้บริโภค หรือผู้สนใจในผลิตภัณฑ์ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนึ่งสัต์วามเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม และด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ กลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอบึงสามพัน จังหวัด
อ่างทอง

ภาพ 1 ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอ่างทอง เพราะมีความพร้อมมากที่สุด มีความหลากหลาย ในการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ มีภูมิปัญญาในการจักสานมา ตั้งแต่บรรพบุรุษ สมาชิกกลุ่มพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยมีความต้องการที่จะสร้างเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋า เครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสือตัวอย่างการออกแบบร่างผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน สร้างเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบจำนวน 5 แบบ เป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าจำนวน 5 ใบ ของกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า ข้อดีการจักสานไม้ไผ่เป็นงานหัตถกรรมที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญามีทักษะความชำนาญสืบทอดมาตั้งแต่ บรรพบุรุษ ใช้วัสดุธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุธรรมชาติชุมชนใช้เวลาว่างให้ เกิดประโยชน์และสามารถสร้างเศรษฐกิจให้กับชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ข้อบกพร่องมีรูปแบบที่ไม่ค่อยทันสมัย ขาดการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ไม่ค่อยมีความหลากหลายมีการลอกเลียนแบบกันภายในชุมชน ขาดการพัฒนาการผสมผสาน วัสดุ ขาดเอกลักษณ์จุดเด่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ขาดหน่วยงานของรัฐและเอกชนเข้ามาพัฒนา ขาดแนวทางในการพัฒนา ด้านการ ออกแบบ ด้านการผลิต และด้านการตลาดให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงนำไปสู่การพัฒนา ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านในแต่ละด้าน ด้านเครื่องจักสาน ด้านการออกแบบ และด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์กระเป๋า เป็นผู้ชี้แนะ แนะนำ สรุปรูปแบบ เพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบจำนวน 5 รูปแบบ ที่มีความแตกต่างกันโดย เป็นกลุ่มผู้บริโภคสุภาพสตรีวัยทำงานจำนวน 4 แบบสุภาพบุรุษวัยทำงานจำนวน 1แบบ เพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบจำนวน 5 รูปแบบที่มีความแตกต่างกัน โดยเน้นภูมิปัญญาด้านการจักสาน ลวดลายสานโดยการยึดหลักลวดลายแม่บท ลายขัด ลายสอง ลายตาเถลและการผสมผสานลวดลายพัฒนาเพื่อให้ความแตกต่าง ด้านลวดลายการสาน การผสมผสานวัสดุ และรูปทรงของ ผลิตภัณฑ์กระเป๋า

รูปแบบที่ 1 การสานใช้รูปแบบเดิมลักษณะทรงกลม การสานแบบหยาบ สีธรรมชาติ ใช้เครื่องจักสานไม้ไผ่ 80% หนังสัตว์ 20 % การผลิตใช้จักรอุตสาหกรรมประกอบรูปทรงโดยการเย็บ ด้านบนของกระเป๋ามีลักษณะเป็นหูหิ้ว ลักษณะการใช้งานโดยการถือ เหมาะสำหรับสุภาพสตรี

ภาพ 2 ผลิตรัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ แบบที่ 1

รูปแบบที่ 2 การสานไม้ไผ่ลักษณะทรงกลม การสานค่อนข้างละเอียด ใช้เครื่องจักสานไม้ไผ่ 20 % เฉพาะด้านก้นกระเป๋า ส่วนประกอบอื่นๆใช้หนังสัตว์ 80 % โดยการสร้างความแตกต่างตัวกระเป๋าใช้หนังทั้งหมด สีของไม้ไผ่เป็นสีธรรมชาติ การผลิตการประกอบรูปทรง เป็นแบบอุตสาหกรรมโดยใช้จักรอุตสาหกรรมเย็บประกอบรูปทรง ลักษณะเป็นกระเป๋าสะพาย เหมาะสำหรับสุภาพสตรีวัยทำงาน

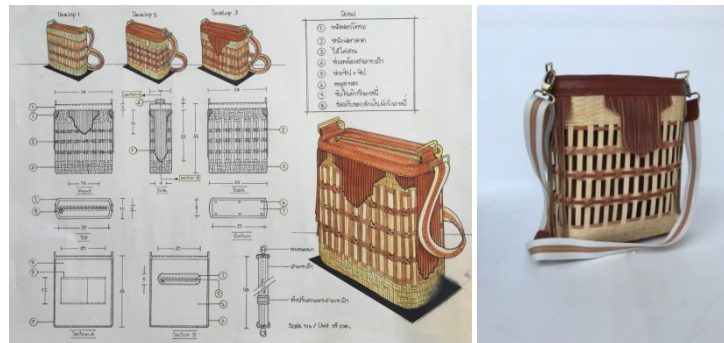
ภาพ 3 ผลิตรัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ แบบที่ 2

รูปแบบที่ 3 ลักษณะเป็นกระเป๋าแบบใหม่ ทำหุ่นจำลองไม้ใหม่ การสานแบบใหม่ รูปทรงสี่เหลี่ยมด้านข้างเป็นทรงรี การสานใช้ไม้ไผ่ 80 % ใช้หนังสัตว์ 20 % การสานหยาบมาก โดยเฉพาะช่วงกลางใช้หนังสอดสานผสมกับไม้ไผ่สีธรรมชาติ การผลิตประกอบรูปทรงแบบอุตสาหกรรม โดยใช้จักรอุตสาหกรรมเย็บ ด้านบนของกระเป๋าใช้ซิป ปิด-เปิด ลักษณะเป็นกระเป๋าถือ เหมาะสำหรับสุภาพสตรีวัยทำงาน

ภาพ 4 ผลิตรัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ แบบที่ 3

รูปแบบที่ 4 ลักษณะเป็นกระเป๋าแบบใหม่ เป็นกระเป๋าสะพายสำหรับสุภาพบุรุษวัยทำงาน รูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมทรงสูง ด้านข้างเป็นวงรี การสานใช้ไม้ไผ่สานแบบหยาบมาก ใช้หนังสัตว์สานสอดเพื่อการตกแต่งให้สวยงามมีการผสมผสานวัสดุ การประกอบรูปทรงใช้วิธีการเย็บด้วยจักรอุตสาหกรรม ด้านบนใช้ซิป ปิด-เปิด เพื่อความปลอดภัย

ภาพ 5 ผลิตภัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ แบบที่ 4

รูปแบบที่ 5 การสานไม้ไผ่ใช้การสานแบบละเอียดมาก มีการย้อมสีวดลายน้ำไหลใช้วิธีการย้อมสี โดยมีเครื่องจักสานไม้ไผ่ 80% ใช้หนังสัตว์ 20% รูปทรงเป็นแบบสี่เหลี่ยมด้านข้างโค้งมน ด้านล่างก้นกระเป๋าใช้หนัง ด้านบนที่ปิด-เปิด กระเป๋าใช้ซิป โครงสร้างภายในใช้ซับในเป็นกำมะหยี่ ประกอบรูปทรงโดยการเย็บด้วยจักรอุตสาหกรรม ลักษณะเป็นกระเป๋าถือ เหมาะสำหรับสุภาพสตรีวัยทำงาน

ภาพ 6 ผลิตภัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ แบบที่ 5

ภาพ 7 ผลิตภัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ที่ได้รับการพัฒนาจำนวน 5 แบบ การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านความรู้ ด้านการออกแบบ และด้านการผลิตเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋า มีการสอนแบบสาธิต แนะนำการสาน ข้อดี ข้อบกพร่อง การออกแบบ

การตกแต่งด้วยหนังสือ การทำโมเดลด้วยกระดาษกับผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน การใช้เครื่องมือ วัสดุ-อุปกรณ์ ในการปฏิบัติจริง โดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมปฏิบัติไปพร้อมๆ กับการสาธิตการสอน

ผลการถ่ายทอดให้กับกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า กลุ่มได้รับความรู้ และทักษะในการออกแบบและการผลิต การผสมผสานวัสดุ การตกแต่งผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานภายนอกด้วยหนังสือและภายในด้วยผ้า ผลิตภัณฑ์ที่ออกจำหน่าย สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้นสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและมีผู้สนใจผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่มากขึ้น

ภาพ 8 การถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านความรู้ ด้านการออกแบบและด้านการผลิตที่ศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มจักสานบางเจ้าฉ่า จำนวน 2 ครั้งโดยมีผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ครั้งละจำนวน 20 คน

สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ที่ได้รับการพัฒนาแล้วจากกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ในด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม และด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์จากแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงความคิดเห็นของผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าผสมผสานกับหนังสือของกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า กลุ่มผู้ผลิต จำนวน 50 คน กลุ่มผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์จำนวน 150 คน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านประโยชน์ใช้สอย			
1.1 ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค	3.85	0.751	มาก
1.2 ผลิตภัณฑ์มีประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมกับราคา	3.86	0.723	มาก
1.3 ผลิตภัณฑ์มีรูปร่าง รูปทรง มีประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	4.04	0.782	มาก
1.4 ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบภายในที่มีประโยชน์ใช้สอยและมีความปลอดภัย	4.50	0.521	มากที่สุด
1.5 ผลิตภัณฑ์มีความสะดวกสบายในการใช้งาน	3.97	0.789	มาก
1.6 ผลิตภัณฑ์มีการพัฒนารูปแบบ มีความเหมาะสมต่อการใช้งานตรงกับความต้องการของผู้บริโภค	4.52	0.501	มากที่สุด
รวม	4.12	0.412	มาก
2. ด้านความสวยงาม			
2.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ออกแบบได้เหมาะสมตามสมัยนิยม	3.90	0.789	มาก
2.2 ผลิตภัณฑ์มีการจัดวาง ลวดลาย การสาน มีความสวยงาม และมีความเหมาะสม	4.24	0.718	มาก
2.3 ผลิตภัณฑ์มีการเลือกใช้วัสดุหนังประกอบตกแต่งที่สวยงามและมีความเหมาะสม	4.50	0.501	มากที่สุด
2.4 ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบกะทัดรัด สวยงาม	3.89	0.843	มาก
2.5 ผลิตภัณฑ์มีการตกแต่งด้วยสี พื้นผิว วัสดุ มีความสวยงาม	4.10	0.814	มาก
2.6 ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่า มีความสวยงามในตัวผลิตภัณฑ์	4.51	0.511	มากที่สุด
รวม	4.19	0.431	มาก

ตาราง 1 แสดงความคิดเห็นของผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าผสมผสานกับหนังสือของกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า กลุ่มผู้ผลิต จำนวน 50 คน กลุ่มผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์จำนวน 150 คน (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
3.ด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์			
3.1 ความพึงพอใจในการประยุกต์ใช้วัสดุหนังร่วมกับผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่	4.56	0.508	มากที่สุด
3.2 ความพึงพอใจในความประณีตในการสานที่ยังคงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรมเครื่องจักสานไม้ไผ่	4.19	0.737	มาก
3.3 ความพึงพอใจในด้านคุณภาพของวัสดุที่นำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์	4.14	0.699	มาก
3.4 ความพึงพอใจในการตัดเย็บการผสมผสานวัสดุ ภายนอก-ภายในที่มีต่อผลิตภัณฑ์	4.21	0.739	มาก
3.5 ความพึงพอใจในการประกอบรูปทรง ผลสำเร็จของผลิตภัณฑ์	4.15	0.764	มาก
3.6 ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์กระเป๋าที่ได้รับการพัฒนาแล้วสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้กับชุมชน	4.58	0.505	มากที่สุด
รวม	4.30	0.441	มาก

ตาราง 1 ความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าผสมผสานกับหนังสือ พบว่า ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงาม และด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์โดยรวมมีความคิดเห็นระดับมาก

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าผสมผสานกับหนังสือ ของกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า

ความคิดเห็น	สถานภาพ				t	p
	ผู้ผลิต (n=50)		ผู้สนใจผลิตภัณฑ์ (n=150)			
1. ด้านประโยชน์ใช้สอย						
1.1 ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค	3.78	.58	3.87	.80	.70	.41
1.2 ผลิตภัณฑ์มีประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมกับราคา	3.90	.74	3.85	.72	.45	.65
1.3 ผลิตภัณฑ์มีรูปร่าง รูปทรง มีประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	4.02	.77	4.05	.79	.21	.84
1.4 ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบภายในที่มีประโยชน์ใช้สอยและมีความปลอดภัย	4.12	.82	4.07	.74	.43	.67
1.5 ผลิตภัณฑ์มีความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.04	.83	3.95	.78	.72	.47
1.6 ผลิตภัณฑ์มีการพัฒนารูปแบบ มีความเหมาะสมต่อการใช้งานตรงกับความต้องการของผู้บริโภค	4.58	.49	4.49	.50	1.06	.29
รวม	4.13	.38	4.12	.42	.23	.81
2.ด้านความสวยงาม						
2.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ออกแบบได้เหมาะสมตามสมัยนิยม	3.84	.68	3.92	.82	.62	.54
2.2 ผลิตภัณฑ์มีการจัดวาง ลวดลายการสานมีความสวยงามและมีความเหมาะสม	4.24	.74	4.24	.71	.00	.00*
2.3 ผลิตภัณฑ์มีการเลือกใช้วัสดุหนังประกอบตกแต่งที่สวยงามและมีความเหมาะสม	4.54	.50	4.49	.50	.56	.57
2.4 ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบกะทัดรัด สวยงาม	3.80	.90	3.92	.82	.87	.39
2.5 ผลิตภัณฑ์มีการตกแต่งด้วยสี พื้นผิว วัสดุ มีความสวยงาม	4.08	.85	4.11	.80	.20	.03*
2.6 ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่า มีความสวยงามในตัวผลิตภัณฑ์	4.52	.50	4.51	.51	.15	.87
รวม	4.17	.43	4.20	.43	.39	.69

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าผสมผสานกับหนังสัตว์ ของกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพ				t	p
	ผู้ผลิต (n=50)		ผู้สนใจผลิตภัณฑ์ (n=150)			
3. ด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์						
3.1 ความพึงพอใจในการประยุกต์ใช้วัสดุหนังร่วมกับผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่	4.46	.54	4.59	.49	1.61	.10
3.2 ความพึงพอใจในความประณีตในการสานที่ยังคงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรมเครื่องจักสานไม้ไผ่	4.12	.77	4.21	.73	.72	.47
3.3 ความพึงพอใจในด้านคุณภาพของวัสดุที่นำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์	4.08	.75	4.15	.68	.64	.07
3.4 ความพึงพอใจในการตัดเย็บการผสมผสานวัสดุ ภายนอก-ภายในที่มีต่อผลิตภัณฑ์	4.24	.82	4.19	.71	.39	.70
3.5 ความพึงพอใจในการประกอบรูปทรงผลสำเร็จของผลิตภัณฑ์	4.26	.80	4.12	.75	1.12	.26
3.6 ความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์กระเป๋าที่ได้รับการพัฒนาแล้วสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้กับชุมชน	4.68	.47	4.55	.51	.06	.95
รวม	4.31	.47	4.30	.43	.06	.95
โดยรวม	4.20	.39	4.21	.37	.04	.96

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 2 ความคิดเห็นของผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าผสมผสานกับหนังสัตว์ โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีการจัดวาง ลวดลายการสานมีความสวยงาม มีความเหมาะสม และผลิตภัณฑ์มีการตกแต่งด้วยสี พื้นผิว วัสดุ มีความสวยงาม อาจเป็นเพราะการผสมผสานลวดลายการสาน การใช้หนังสัตว์ตกแต่งเพื่อให้เกิดพื้นผิว ลวดลาย สี สันมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมทำให้เกิดความสวยงามและมีความเหมาะสม

อภิปรายผล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า เพราะเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ประธานกลุ่มเป็นคนรุ่นใหม่มีความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ เพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋า โดยกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าฉ่า มีความต้องการที่จะพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ตามความต้องการของกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา แก้วสุขและคณะ (2548: บทคัดย่อ) การพัฒนาควรเกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ความต้องการของชุมชนที่จะพัฒนานตนเองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่รูปแบบยังไม่ค่อยทันสมัย ไม่มีความหลากหลายอดีตเคยทำกันมาอย่างไรก็ยังคงทำแบบเดิม อาจเป็นเพราะการสร้างหุ่นต้นแบบต้องใช้เงินทุนสูง เพราะเป็นหุ่นไม้ แต่ราคาที่กำหนดให้ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานราคาไม่สูง เมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาในการผลิตทักษะฝีมือด้านงานหัตถกรรม นวลลออ ทินานนท์ (2543: 28-30) ได้กล่าวว่าคุณค่างานหัตถกรรม มีคุณค่าด้านความสวยงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย คุณค่าทางศิลปะ เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมีคุณค่าหลายประการ ราคาควรจะแพง แต่ความเป็นจริงราคาไม่แพง อาจเป็นเพราะผู้ผลิตไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นผู้กำหนดราคา ปัญหาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ส่วนหนึ่งเกิดจากการลอกเลียนแบบกันภายในชุมชน ผลิตภัณฑ์คล้ายกัน ขายตัดราคากันเอง การพัฒนาควรที่จะพัฒนา ด้านการออกแบบ ด้านการผลิต ควรใช้วัสดุอื่นๆ มาผสมผสาน เพื่อความแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์ มีความคงทน มีประโยชน์ใช้สอย และความสวยงาม เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ เพราะการผสมผสานวัสดุหนังเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์เพิ่มความแตกต่างในเรื่องของ สี พื้นผิว ระยะเวลาในการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ควรพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาต้นแบบแบบควรมีความแตกต่าง ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน ด้านเครื่องจักสาน ด้านการออกแบบ และด้านการผลิตผลิตภัณฑ์กระเป๋า เพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าเครื่องจักสานผสมผสานกับหนังสัตว์ จำนวน 5 แบบ ที่มีความแตกต่างกันในลักษณะของรูปแบบ การสานไม้ไผ่ การผสมผสาน

วัสดุเครื่องจักสานกับหนังสัตว์ การตกแต่งพื้นผิว ขั้นตอนของกระบวนการผลิต ลักษณะของการใช้งาน และกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ กระเป๋าเครื่องจักสานไม้ไผ่ผสมผสานกับหนังสัตว์ ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2544: 35) กล่าวว่า การผสมผสานวัสดุเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ การสร้างสรรค์ด้านการออกแบบโดยการใช้วัสดุที่มีความหลากหลาย สามารถสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดี มีความสวยงาม มีประโยชน์ใช้สอย ผลิตเป็นงานอุตสาหกรรมได้ สร้างเอกลักษณ์ความแตกต่าง ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับกลุ่มสานศิลป์บางเจ้าท่า ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีตามความต้องการของกลุ่ม การสอนใช้วิธีการสอนแบบสาธิต แบบการปฏิบัติงาน จากสิ่งที่ย่อยไปสู่สิ่งที่ยาก ผู้สอนสอนแบบปฏิบัติจริง ให้ผู้เข้ารับการถ่ายทอดปฏิบัติตามทุกขั้นตอนโดยละเอียด สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2552: 330) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนแบบสาธิตเหมาะสมสำหรับการเรียนแบบปฏิบัติจริง โดยให้ผู้เรียนดูการสาธิต และปฏิบัติตามโดยละเอียดทุกขั้นตอน ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์โดยตรง เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติจริงได้ดี ความคิดเห็นของผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้สนใจผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วพบว่าด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสวยงามและด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้วมีความแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์ในการผสมผสานวัสดุ ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบของความแตกต่างกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ ไชยอุปละ (2546 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของ ธวัชชัย เทียนประทีป (2552: 97) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์คือการผสมผสานวัสดุที่มีความแตกต่างกันในแต่ละชนิด สีสันทันต่างก็นำมาออกแบบและพัฒนาผสมผสานร่วมกันโดยเฉพาะหนังสัตว์นำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้ เปรียบเทียบความคิดเห็นความพึงพอใจในแต่ละด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแนวทางในการประยุกต์วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชน หรือผลิตภัณฑ์โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มาผสมผสานวัสดุเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่โดยวิธีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อเป็นการสนับสนุนร่วมกันระหว่างชุมชน เป็นทางเลือกใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานอย่างต่อเนื่อง ควรมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านมาเป็นผู้ให้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน และควรมีที่ปรึกษาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่โดยเฉพาะ

กิตติกรรมประกาศ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติติดตามผลการดำเนินงานจากสถาบันวิจัยและพัฒนา และวิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2544). แนวทางการพัฒนาสินค้าหัตถกรรมไทยเพื่อการส่งออกตลาดญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ทิตินา แคมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย เทียนประทีป. (2552). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผักตบชวาผสมผสานกับหนังสือ. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- นวลลออ ทินานนท์. (2543). การศึกษางานหัตถกรรมพื้นบ้านในจังหวัดนครนายก. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2542). ชุมชนเข้มแข็ง ทูทางสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม-และธนาคารออมสิน.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2539). เครื่องจักสานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2. โอ เอส พริ้นติงส์เฮาส์.
- สุนันทา แก้วสุข และคณะ. (2548). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องจักสานผักตบชวา ตำบลคลองวัว อำเภอเมืองจังหวัดอ่างทอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุรเชษฐ์ ไชยอุปละ. (2546). การศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวา สำหรับศูนย์ศิลปาชีพบางไทร. วิทยานิพนธ์ คอ ม.กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. อกัย นาคคง. (2523). หัตถกรรมพื้นบ้านและงานหัตถกรรมพื้นบ้านของสังคมไทย. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.